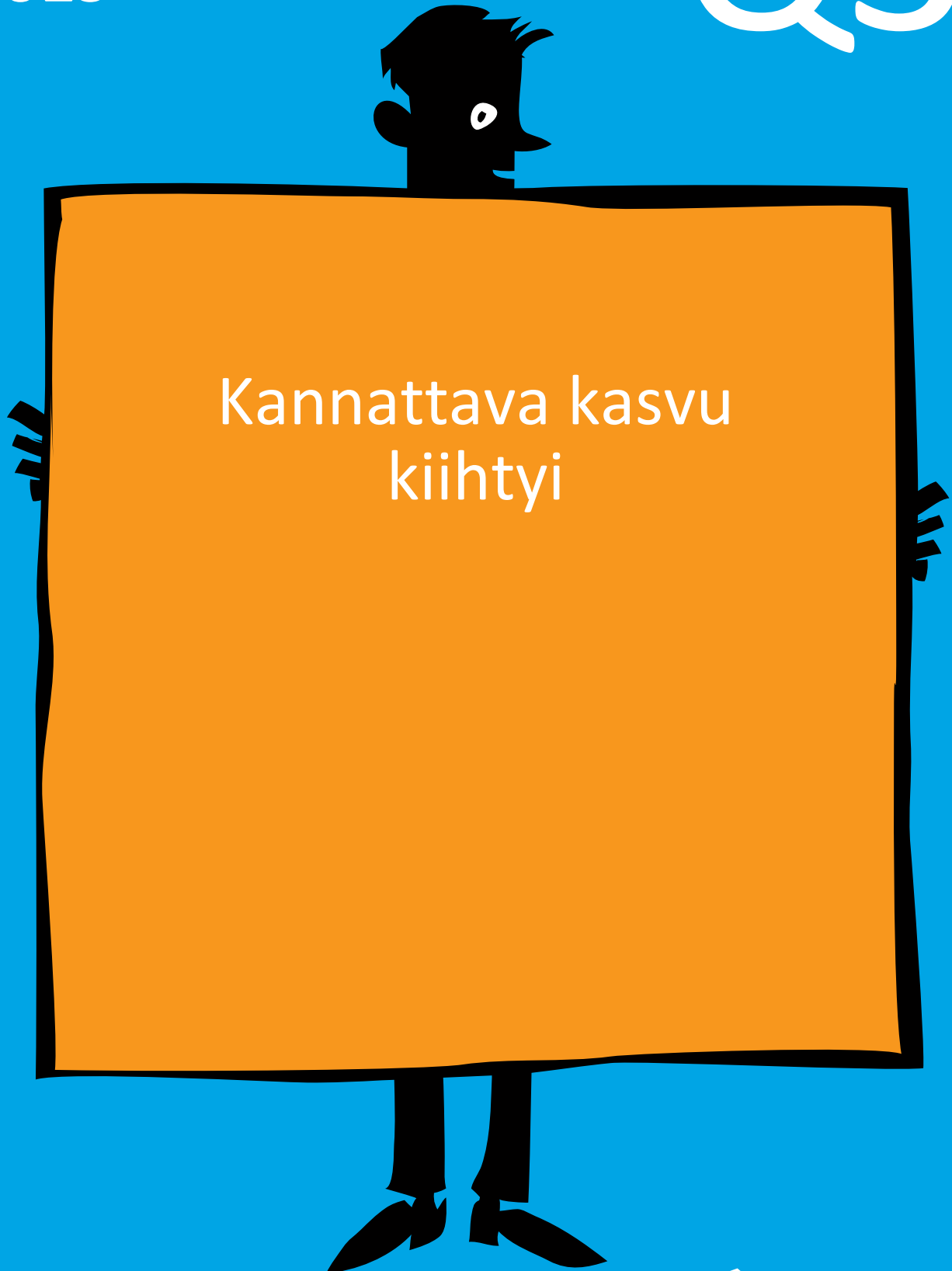

Osavuosisikatsaus
tammi-syyskuu

2019

Q3

Kannattava kasvu
kiihtyi

ETTEPLAN Oyj Osavuositiedot 31.10.2019 klo 13:00

ETTEPLAN Q3 2019: Kannattava kasvu kiihtyi

Katsauskausi heinä-syyskuu 2019

- Konsernin liikevaihto kasvoi 17,0 prosenttia ja oli 61,5 (7-9/2018: 52,6) miljoonaa euroa. Vertailukelpoisilla valuuttakursseilla kasvu oli 17,6 prosenttia.
- Liikevaihdon orgaaninen kasvu oli 5,1 prosenttia. Vertailukelpoisilla valuuttakursseilla laskettuna orgaaninen kasvu oli 5,8 prosenttia.
- Liikevoitto (EBITA) parani ja oli 6,6 (5,0) miljoonaa euroa eli 10,7 (9,6) prosenttia liikevaihdosta.
- Liikevoitto (EBIT) oli 5,7 (4,4) miljoonaa euroa eli 9,3 (8,3) prosenttia liikevaihdosta.
- Kertaluonteisten erien yhteisvaikutus liikevoittoon (EBITA) ja liikevoittoon (EBIT) oli 0,8 (-0,0) miljoonaa euroa.
- Katsauskauden voitto oli 4,7 (3,2) miljoonaa euroa.
- Liiketoiminnan rahavirta oli 1,1 (-0,5) miljoonaa euroa.
- Laimentamaton osakekohtainen tulos oli 0,19 (0,13) euroa.
- Etteplan osti heinäkuussa teollisuuden automaatioon ja prosessisuunnitteluun erikoistuneen EMP Engineering Alliancen Saksasta.
- Katsauskauden jälkeen lokakuussa Etteplan osti tekniseen dokumentointiin erikoistuneen Teknifo AB:n Ruotsista.
- Katsauskauden jälkeen lokakuussa Etteplan julkaisi yksinkertaistetun teknisen englannin pilviratkaisun.

Katsauskausi tammi-syyskuu 2019

- Konsernin liikevaihto kasvoi 10,3 prosenttia ja oli 191,5 (1-9/2018: 173,6) miljoonaa euroa. Vertailukelpoisilla valuuttakursseilla kasvu oli 11,0 prosenttia.
- Liikevaihdon orgaaninen kasvu oli 4,4 prosenttia. Vertailukelpoisilla valuuttakursseilla laskettuna orgaaninen kasvu oli 5,1 prosenttia.
- Liikevoitto (EBITA) parani ja oli 19,5 (16,2) miljoonaa euroa eli 10,2 (9,3) prosenttia liikevaihdosta.
- Liikevoitto (EBIT) oli 17,3 (14,5) miljoonaa euroa eli 9,0 (8,3) prosenttia liikevaihdosta.
- Kertaluonteisten erien yhteisvaikutus liikevoittoon (EBITA) ja liikevoittoon (EBIT) oli 0,6 (-0,3) miljoonaa euroa.
- Katsauskauden voitto oli 13,5 (10,9) miljoonaa euroa.
- Liiketoiminnan rahavirta parani merkittävästi ja oli 15,4 (7,2) miljoonaa euroa.
- Laimentamaton osakekohtainen tulos oli 0,54 (0,44) euroa.
- Henkilöstön määrä kasvoi 12,8 prosenttia ja oli syyskuun 2019 lopussa 3 440 (3 050).

Etteplan seuraa myös ei-IFRS tunnuslukuja, koska ne antavat muiden tunnuslukujen lisäksi tietoa Etteplanin strategiasta ja taloudellisesta kehityksestä. Lisätietoa tunnusluvuista sivuilla 21-22.

Etteplan uudisti organisaatiotaan ja rakennettaan sekä teki muutoksia segmenttiraportointiinsa 1.1.2019 alkaen. Vuoden 2019 alusta lähtien palvelualueiden nimet ovat Suunnitteluratkaisut, Ohjelmisto- ja sulautetut ratkaisut sekä Teknisen dokumentoinnin ratkaisut. Kukin palvelualue muodostaa oman raportointisegmenttinsä. Lisätietoa muutoksista sekä IFRS 16 "Vuokrasopimukset" -standardin vaikutuksista sivuilla 12-13 ja 22.

Markkinanäkymät 2019

Etteplanin liiketoimintaan vaikuttaa keskeisimmin globaali kone- ja metalliteollisuuden kehitys. Vallitsevassa poliittisessa tilanteessa epävarmuus on lisääntynyt ja vaikuttaa toimintaympäristöme kehitykseen ja kysyntään. Euroopassa kysynnän kasvun odotetaan hidastuvan. Aasiassa palvelumarkkinoiden avautumisen odotetaan jatkuvan, mutta kasvun odotetaan hidastuvan.

Taloudellinen ohjeistus vuodelle 2019, päivitetty 13.8.2019

Odotamme vuoden 2019 liikevaihdon ja liikevoiton (EBIT) kasvavan merkittävästi vuoteen 2018 verrattuna.

Avainlukuja

(1 000 EUR)	7-9/2019	7-9/2018	1-9/2019	1-9/2018	1-12/2018
Liikevaihto	61 539	52 595	191 493	173 590	236 477
Liikevoitto (EBITA)	6 586	5 038	19 493	16 172	22 555
EBITA, %	10,7	9,6	10,2	9,3	9,5
Liikevoitto (EBIT)	5 693	4 385	17 265	14 453	20 184
EBIT, %	9,3	8,3	9,0	8,3	8,5
Laimentamaton osakekohtainen tulos, EUR	0,19	0,13	0,54	0,44	0,62
Omavaraisuusaste, %	39,4	42,0	39,4	42,0	42,9
Liiketoiminnan rahavirta	1 142	-521	15 359	7 225	23 055
ROCE, %	20,1	20,1	20,3	21,1	21,3
Henkilöstö kauden lopussa	3 440	3 050	3 440	3 050	3 055

Toimitusjohtaja Juha Näkki:

Kolmannella vuosineljänneksellä kiihdytimme jälleen liikevaihdon kasvua ja ylitimme 15 prosentin kasvutavoitteemme. Yritysosot tukivat kasvua, ja sen lisäksi onnistuimme kasvattamaan liiketoimintaamme myös orgaanisesti hieman heikentyneestä markkinatilanteesta huolimatta. Johdettujen palveluiden osuus liikevaihdosta nousi ensimmäisen kerran yli 60 prosentin tason, ja erityisesti menestys projektiliiketoiminnassa tuki kannattavuutta. Liikevoittoa paransi kertaluonteisena eränä Eatech Oy:n yritysoston lisäkauppahintaan liittyvä uudelleenarviointi. Eatechin liiketoiminta osana Etteplanin ohjelmistoyksikkö Etteplan MOREa on kehittynyt positiivisesti, mutta ei ole saavuttanut sille asetettuja vaativia tavoitteita.

Suunnitteluratkaisut-palvelualueen kysyntä heikkeni hieman, mutta vahvalla operatiivisella suorituksella saavutimme jälleen hyviä tuloksia. Devex Mekatronik AB:n ja EMP Engineering Alliancen yritysostot saivat hyvän alun osana Ettepla-konsernia ja tukivat palvelualueen kasvua ja kannattavuutta.

Ohjelmistot ja sulautetut ratkaisut -palvelualueen hyvä kysyntä jatkui, ja liiketoiminta kehittyi positiivisesti. Erityisesti projektiliiketoiminta kasvoi kannattavasti. Devex Mekatronik AB:n yritysosto tuki kasvua.

Teknisen dokumentoinnin ratkaisut -palvelualueen kysyntä heikkeni yleisesti hieman, mutta ulkoistusratkaisujen kysyntä säilyi hyvänä. Palvelualueen kehitystä rasitti edelleen Saksan liiketoiminta. Toteuttamamme toimenpiteet tuottavat kuitenkin tulosta, ja uskomme Saksan liiketoimintamme tervehtyvän loppuvuoden aikana. Jatkoimme myös palveluratkaisuiden kehitystä ja katsauskauden jälkeen julkaisimme ensimmäisen täysin digitaalisen ratkaisumme. Englannin kielen kirjoituksen laatua parantava HyperSTE-ohjelmisto on nyt saatavilla SaaS-palveluna kaikkialla maailmassa, ja odotamme ohjelmistoliiketoiminnan merkittävää kasvua tulevina vuosina.

Epävarmuus markkinoilla on johtanut kysynnän kasvun hidastumiseen Euroopassa, ja Kiinan markkinoilla kauppasota on johtanut kysynnän laskuun. Palveluratkaisujemme avulla uskomme kuitenkin edelleen voivamme voittaa markkinaosuutta ja jatkaa liiketoiminnan positiivista kehitystä.

Toimintaympäristö

Etteplanin liiketoimintaan vaikuttavat sekä maailmanlaajuiset megatrendit että toimialakohtainen kehitys. Muun muassa esineiden internet (Internet of Things, IoT), koneiden ja laitteiden digitalisaatio, ilmastonmuutoksen aikaansaamat vaatimukset kestävästä kehityksestä mukaisille tuotteille ja tuotteiden lyhentynyt elinkaari luovat tarpeita älykkäille ja tehokkaille suunnitteluratkaisuille kaikilla teollisuudenaloilla. Yritykset suuntaavat edelleen investointejaan näille alueille, mikä luo mahdollisuuksia suunnittelualan toimijoille. Palveluiden ulkoistustrendin jatkuminen vaikutti positiivisesti toimialan kehitykseen, ja se tukee Etteplanin kasvua. Palveluiden hankinnan keskittymiskehitys jatkui asiakkaiden kysynnän muuttuessa entistä kansainvälisemmäksi, mikä tarjosi globaalisti toimiville suunnittelualan yrityksille kasvumahdollisuuksia.

Etteplanin kehittymiseen vaikuttaa keskeisimmin globaalinen kone- ja metalliteollisuuden kehitys. Markkinatilanne säilyi pääosin hyvänä epävarmuuden lisääntymisestä huolimatta. Vaikeasti ennakoitavat muutokset Etteplanin päämarkkinoilla ja eri asiakasteollisuuksissa jatkuivat edelleen kolmannella neljänneksellä.

Palveluidemme kysynnässä toimialoittain ei tapahtunut merkittäviä muutoksia kolmannella neljänneksellä. Kysynnän kasvu hieman hidastui, mutta kysyntä oli edelleen hyvä. Asiakaskohtaiset erot lisääntyivät ja olivat edelleen huomattavia. Kaivosteollisuuden kysyntä oli hyvällä tasolla. Metsä-, sellu- ja paperiteollisuuden kysyntä jatkui edelleen vahvana. Nosto- ja siirtolaitevalmistajien kysyntä säilyi keskimäärin hyvällä tasolla. Energian- ja sähkönsiirtopalveluiden kysyntä jatkui verrattain hyvällä tasolla. Ilmailu- ja puolustusvälineiteollisuuden kysyntä oli hyvällä tasolla. Ajoneuvo- ja kuljetusteollisuuden kysyntä heikkeni. ICT-toimialan kysyntä jatkui hyvänä.

Kilpailu työntekijöistä ja tiettyjen alojen erityisosaajien vaikeutunut saatavuus vaikuttivat edelleen koko alan kehitykseen kaikilla markkina-alueilla.

Suomessa yleinen markkinakysyntä oli edelleen hyvä, mutta kysynnän kasvu hidastui hieman. Teknologiateollisuuden yritysten liikevaihto kasvoi seitsemän prosenttia tämän vuoden tammi-heinäkuussa verrattuna viimevuotiseen. Viime kuukausien tilauskehityksen perusteella teknologiateollisuuden yritysten liikevaihdon arvioidaan olevan loppuvuonna arvoltaan hieman suurempi kuin vuosi sitten vastaavaan aikaan.

Teknologiateollisuuden suunnittelu- ja konsultointialan yritysten liikevaihto kasvoi viisi prosenttia tammi-heinäkuussa 2019 verrattuna viime vuoden vastaavaan ajankohtaan. Teknologiateollisuuden mukaan uudet tilaukset ja tilauskanta laskivat jonkin verran edellisestä neljänneksestä, mutta olivat edelleen hyvällä tasolla. Suunnittelu- ja konsultointialan yritykset saivat uusia tilauk-

sia heinä-syyskuussa euroina 11 prosenttia vähemmän kuin huhti-kesäkuussa, mutta kolme prosenttia enemmän kuin viime vuonna vastaavalla ajanjaksolla. Tilauskannan arvo oli syyskuun lopussa kolme prosenttia pienempi kuin kesäkuun lopussa ja 11 prosenttia pienempi kuin vuoden 2018 syyskuussa.

Ruotsissa, Saksassa, Alankomaissa ja Puolassa markkinakysyntä heikkeni hieman hyvältä tasolta. Kiinassa kysyntä heikkeni vallitsevan poliittisen tilanteen takia. Palvelumarkkinoiden avautuminen kuitenkin jatkui edelleen.

Liikevaihto

Etteplanin liikevaihto kasvoi heinä-syyskuussa 17,0 prosenttia ja oli 61,5 (7-9/2018: 52,6) miljoonaa euroa. Vertailukelpoisilla valuuttakursseilla laskettuna liikevaihto kasvoi 17,6 prosenttia. Orgaaninen kasvu oli 5,1 prosenttia. Vertailukelpoisilla valuuttakursseilla laskettuna orgaaninen kasvu oli 5,8 prosenttia.

Etteplanin liikevaihto kasvoi tammi-syyskuussa 10,3 prosenttia ja oli 191,5 (1-9/2018: 173,6) miljoonaa euroa. Vertailukelpoisilla valuuttakursseilla laskettuna liikevaihto kasvoi 11,0 prosenttia. Orgaaninen kasvu oli 4,4 prosenttia. Vertailukelpoisilla valuuttakursseilla laskettuna orgaaninen kasvu oli 5,1 prosenttia.

Kysynnän kasvu hidastui jonkun verran yleisen epävarmuuden lisääntymisen takia. Etteplanin kasvu kiihtyi kuitenkin kolmannella neljänneksellä yrityskauppojen siivittämänä. Kesäkuussa toteutetun ruotsalaisen Devex Mekatronikin hankinnan lisäksi laajensimme heinäkuussa toimintaamme Saksassa suunnittelupalveluihin ja ostimme teollisuuden automaatioon ja prosessisuunnitteluun erikoistuneen EMP Engineering Alliance -nimisen yrityksen. Syyskuussa puolestaan ostimme insinööritoimisto Mikoplanin liiketoiminnot Suomessa. Devex Mekatronik AB kasvattaa Etteplanin liikevaihtoa 1.6.2019 alkaen ja EMP Engineering Alliance 1.7.2019 alkaen.

Etteplanin liiketoiminta sisältää kausivaihtelua. Kausivaihteluihin vaikuttavat työpäivien lukumäärä, loma-ajat sekä asiakasyritysten tuotekehitys- ja investointihankkeiden ajoittuminen pääosin kevääseen ja vuoden loppupuolelle. Kolmannen vuosineljänneksen liikevaihto on tyypillisesti muiden vuosineljännesten liikevaihtoa matalampi.

Ostettujen yritysten liikevaihto ei sisälly liikevaihdon orgaaniseen kasvuun yritystosta seuraavan 12 kuukauden ajan.

Tulos

Liikevoitto (EBITA) parani heinä-syyskuussa 30,7 prosenttia ja oli 6,6 (5,0) miljoonaa euroa eli 10,7 (9,6) prosenttia liikevaihdosta.

Liikevoitto (EBITA) parani tammi-syyskuussa 20,5 prosenttia ja oli 19,5 (16,2) miljoonaa euroa eli 10,2 (9,3) prosenttia liikevaihdosta.

Heinä-syyskuussa liikevoitto (EBIT) parani 29,8 prosenttia ja oli 5,7 (4,4) miljoonaa euroa eli 9,3 (8,3) prosenttia liikevaihdosta. Tammi-syyskuussa liikevoitto (EBIT) parani 19,5 prosenttia ja oli 17,3 (14,5) miljoonaa euroa eli 9,0 (8,3) prosenttia liikevaihdosta.

Kertaluonteisten erien yhteisvaikutus liikevoittoon (EBITA) ja liikevoittoon (EBIT) oli heinä-syyskuussa 0,8 (-0,0) miljoonaa euroa ja tammi-syyskuussa vastaavasti 0,6 (-0,3) miljoonaa euroa.

Kertaluonteisiin eriin sisältyi heinä-syyskuussa muutos ehdollisen velan arvostuksessa sekä yrityshankintoihin ja toiminnan uudelleenjärjestelyihin liittyviä kuluja.

Ehdollisen velan arvostuksen muutos liittyy Eatech Oy:n yritysoston lisäkauppahinnan uudelleenarviointiin. Eatechin liiketoiminta osana Etteplanin ohjelmistoyksikkö Etteplan MOREa on kehittänyt positiivisesti, mutta ei ole saavuttanut sille asetettuja vaativia tavoitteita. Tämän vuoksi konsernituloslaskelmaan kirjattiin kolmannella neljänneksellä 1,1 miljoonan euron tuotto.

Vuoden 2019 alussa Etteplan siirtyi mittaamaan kannattavuuttaan liikevoitto (EBITA) -tunnusluvulla operatiivisen liikevoiton sijaan. Yhtiö päivitti kannattavuutta koskevan strategisen ja taloudellisen tavoitteensa 4.4.2019. Tavoitteena on saavuttaa liikevoitto (EBITA), joka vastaa 10 prosenttia liikevaihdosta. Lisätietoja sivuilla 12-13.

Tammi-syyskuussa rahoituskulujen määrä oli 1,0 (1,7) miljoonaa euroa.

Tammi-syyskuun voitto ennen veroja oli 16,8 (13,9) miljoonaa euroa. Tuloslaskelman verot olivat 19,8 (22,0) prosenttia laskettuna tuloksesta ennen veroja. Verojen määrä oli 3,3 (3,1) miljoonaa euroa.

Tammi-syyskuun voitto oli 13,5 (10,9) miljoonaa euroa.

Heinä-syyskuussa laimentamaton osakekohtainen tulos oli 0,19 (0,13) euroa ja tammi-syyskuussa vastaavasti 0,54 (0,44) euroa. Osakekohtainen oma pääoma oli syyskuun lopussa 2,90 (2,54) euroa. Sitoutuneen pääoman tuotto (ROCE) ennen veroja oli heinä-syyskuussa 20,1 (20,1) prosenttia ja tammi-syyskuussa 20,3 (21,1) prosenttia.

Rahoitusasema ja liiketoiminnan rahavirta

Konsernin rahavarat olivat syyskuun lopussa 6,6 (6,4) miljoonaa euroa.

Konsernin korolliset velat olivat 58,5 (41,0) miljoonaa euroa. IFRS 16 "Vuokrasopimukset" -standardin käyttöönottohetkellä konsernin korollisiin velkoihin kirjattiin vuokranmaksuveltoitteita vastaava 12 miljoonan euron korollinen leasingvelka ja aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin kirjattiin vastaavan suuruinen käyttöoikeusomaisuuserä. Lisätietoja sivuilla 13 ja 22.

Lyhytaikaisten käyttämättömien luottolimiittien määrä oli 10,0 (3,6) miljoonaa euroa.

Liiketoiminnan rahavirta kehittyi hyvin ja oli tammi-syyskuussa 15,4 (7,2) miljoonaa euroa.

Tammi-syyskuussa rahavirta investointien jälkeen oli -4,5 (-2,0) miljoonaa euroa.

Liiketoiminnan rahavirran kertymiseen vaikutti hyvä operatiivinen tulos sekä IFRS 16 "Vuokrasopimukset" -standardin käyttöönotto. Liiketoiminnan rahavirta kasvoi ja rahoituksen rahavirta pieneni noin 5,0 miljoonaa euroa, koska leasingvelan pääomaosuuden lyhennys esitetään rahoituksen rahavirrassa. Lisätietoja sivuilla 13 ja 22.

Liiketoiminnan rahavirta kertyy vuosineljänneksittäin epätasaisesti liiketoiminnan kausivaihtelun vuoksi.

Taseen loppusumma 30.9.2019 oli 187,2 (152,5) miljoonaa euroa. Liikearvo taseessa oli 75,7 (66,5) miljoonaa euroa.

Omavaraisuusaste oli syyskuun lopussa 39,4 (42,0) prosenttia. Omavaraisuusaste heikkeni kolme prosenttiyksikköä IFRS 16 "Vuokrasopimukset" -standardin käyttöönottoon liittyen konsernin leasingvelkojen kasvettua. Lisätietoja sivuilla 13 ja 22.

Investoinnit

Konsernin bruttoinvestoinnit olivat tammi-syyskuussa 29,4 (16,8) miljoonaa euroa. Konsernin bruttoinvestoinnit koostuivat yrityskaupoista, leasingvelvoitteiden lisäyksestä, kasvuun liittyvistä laitehankinnoista sekä suunnitteluohjelmistojen lisenssimaksuista.

Henkilöstö

Henkilöstön määrä kasvoi 12,8 prosenttia edellisvuodesta ja oli syyskuun 2019 lopussa 3 440 (3 050) henkilöä. Tammi-syyskuussa konsernin palveluksessa oli keskimäärin 3 254 (2 970) henkilöä. Kansainvälinen kasvu jatkui, ja syyskuun lopussa konsernin palveluksessa Suomen ulkopuolella työskenteli 1 353 (1 084) henkilöä. Syyskuun lopussa lomautettuna oli yksi työntekijä.

Liiketoimintakatsaus

Ulkoistusliiketoiminnan menestys ja yritysostot vahvistavat Etteplanin markkina-asemaa ja tukevat yhtiön kasvua. Johdettujen palvelujen (Managed Services) sekä koneiden ja laitteiden digitalisaatioon liittyvien palveluiden kysyntä jatkui edelleen hyvällä tasolla. Etteplanin asiakkaat investoivat digitalisointiin ja laitteiden älykkyyteen, mikä luo merkittäviä kasvumahdollisuuksia.

Etteplanin palvelujen kysynnän kasvu hidastui hieman. Uusien tuotekehitys- ja laitesuunnitteluhankkeiden että laitossuunnitteluinvestointien kysyntä heikkeni hieman. Joidenkin alojen erityisosaajien vaikeutunut saatavuus vaikutti liiketoiminnan kehitykseen. Suomen kysyntätilanne jatkui edelleen hyvänä. Ruotsissa, Alankomaissa ja Puolassa markkinoiden epävarmuus on heikentänyt Etteplanin kysyntätilannetta hieman. Saksassa yleinen kysyntätilanne on heikentynyt, mutta prosessiteollisuuden kysyntä on säilynyt hyvällä tasolla. EMP Engineering Alliancen hankinta ja teknisen dokumentoinnin liiketoiminnassa tehdyt toimenpiteet tukevat kehitystämme Saksassa.

Palvelumarkkinoiden avautuminen Kiinassa jatkui, ja saimme edelleen uusia asiakkaita. Vallitseva poliittinen tilanne heikentää kuitenkin kysyntää. Kiinan markkinoille myytyjen tuntien määrä laski heinä-syyskuussa 9,3 prosenttia ja tammi-syyskuussa 2,9 prosenttia.

Liikevaihto avainasiakkuuksista kasvoi heinä-syyskuussa 2,0 prosenttia ja tammi-syyskuussa 5,4 prosenttia.

Etteplan on kannattava kasvuyhtiö, jonka tavoitteena on keskimäärin 15 prosentin vuotuinen liikevaihdon kasvu sekä orgaanisesti että yritysostojen avulla. Kasvun tärkeimmät painopistealueet ovat palveluratkaisujen jatkuva kehittäminen, digitalisaatio ja kansainvälinen kasvu.

Etteplanin tavoitteena on lisäksi saavuttaa Johdettujen palvelujen (Managed Services) 65 prosentin osuus liikevaihdosta vuoden 2019 loppuun mennessä. Johdettujen palvelujen osuuden kasvu tehostaa Etteplanin kapasiteetin hallintaa ja parantaa kannattavuutta.

Johdettujen palvelujen osuus liikevaihdosta kasvoi erityisesti projektiliiketoiminnan kasvun ansiosta ja oli heinä-syyskuussa 62 (54) prosenttia ja tammi-syyskuussa 61 (54) prosenttia.

Etteplan on viime vuosina investoinut digitalisaatioon ja ohjelmistokehitykseen tavoitteenaan laajentaa palvelutarjontaansa ja osaamisensa vastaamaan asiakkaiden digitalisaatiotarpeisiin. Samanaikaisesti investoimme orgaaniseen kasvuun ja oman liiketoimintamme kehittämiseen ja sen digitalisaatioasteen lisäämiseen.

Etteplanin tavoitteena on kasvaa kansainvälisesti ja tarjota kaikkien palvelualueiden ratkaisuja kaikilla markkina-alueillamme. Lisäksi tavoitteena on osaamisen ja markkina-aseman vahvistaminen yritysostojen avulla. Etteplan onkin toteuttanut vuoden 2019 aikana jo neljä yrityskauppaa.

Katsauskaudella heinäkuun alussa Etteplan kertoi laajentavansa toimintaansa Saksassa suunnittelupalveluihin ja ostavansa teollisuuden automaatioon ja prosessisuunnitteluun erikoistuneen EMP Engineering Alliance -nimisen yrityksen. Aiemmin Etteplan on tarjonnut Saksassa teknisen dokumentoinnin palveluita. Nyt toteutettu yrityskauppa tukee olemassa olevaa liiketoimintaamme Saksassa ja luo entistä laajempaa ja vahvemman kasvupohjan Saksan merkittäville suunnittelu- ja palvelumarkkinoille. EMP Engineering Alliancen liikevaihto vuonna 2018 oli noin 16,8 miljoonaa euroa, ja sen palveluksessa on yli 130 prosessiautomaation asiantuntijaa neljällä eri paikkakunnalla Leverkusenissa, Berliinissä, Bottropissa ja Frankfurtissa.

Syyskuussa Etteplan kertoi sotkamolaisen insinööritoimisto Mikoplan Oy:n liiketoimintojen ja sen palveluksessa olevien 4 henkilön siirtymisestä Etteplanille.

Suunnitteluratkaisut

Suunnitteluratkaisulla tarkoitetaan asiakkaan koneen tai laitteen teknisten ominaisuuksien innovointia, suunnittelua ja laskentaa tuotekehitystarpeisiin sekä tuotteen valmistusta varten. Toimeksiannot ovat tyypillisesti uuden tuotteen tuotekehitystä, tuotantolaitosten suunnittelua tai toimitussuunnittelua, jossa tuote räätälöidään loppuasiakkaan vaatimusten ja markkina-alueen lainsäädännön mukaiseksi.

(1 000 EUR)	7-9/2019	7-9/2018	Muutos	1-9/2019	1-9/2018	Muutos	1-12/2018
Liikevaihto	35 314	28 817	22,5 %	106 189	97 460	9,0 %	132 061
Liikevoitto (EBITA)	3 375	2 894	16,6 %	10 893	9 705	12,2 %	12 985
EBITA, %	9,6	10,0		10,3	10,0		9,8
MSI-indeksi (Managed Services index)	59	52		59	52		52
Henkilöstö kauden lopussa	2 008	1 743	15,2 %	2 008	1 743	15,2 %	1 740

Kesäkuussa 2019 hankitun Devex Mekatronik AB:n luvut sisältyvät Suunnitteluratkaisut-palvelualueen lukuihin 1.6.2019 alkaen.

Heinäkuussa 2019 hankitun EMP Engineering Alliancen luvut sisältyvät Suunnitteluratkaisut-palvelualueen lukuihin 1.7.2019 alkaen.

Suunnitteluratkaisujen osuus Etteplanin liikevaihdosta oli heinä-syyskuussa 58 (55) prosenttia ja tammi-syyskuussa vastaavasti 56 (56) prosenttia.

Palvelualueen liikevaihto kasvoi heinä-syyskuussa 22,5 prosenttia ja oli 35,3 (28,8) miljoonaa euroa. Devex Mekatronik AB:n ja EMP Engineering Alliancen hankinnat tukivat palvelualueen kasvua. Tammi-syyskuussa liikevaihto kasvoi 9,0 prosenttia ollen 106,2 (97,5) miljoonaa euroa.

Suunnitteluratkaisut-palvelualueen palveluksessa oli 2 008 (1 743) henkilöä syyskuun lopussa.

Suunnitteluratkaisut-palvelualue kehittyi hyvin kolmannella neljänneksellä kysynnän kasvun lievästä hidastumisesta huolimatta. Etteplan vahvisti Suunnitteluratkaisujaan katsauskaudella yrityskaupoilla Saksassa ja Suomessa. Vallitsevan poliittisen tilanteen aiheuttama epävarmuus vaikutti liiketoimintaamme Kiinassa. Suunnitteluratkaisujen myynti Puolassa oli edelleen hidasta kolmannella neljänneksellä. Tiettyjen alojen erityisosaajien vaikeutunut saatavuus vaikutti liiketoimintaan jonkun verran.

Suunnitteluratkaisujen liikevoitto (EBITA) oli heinä-syyskuussa 3,4 (2,9) miljoonaa euroa eli 9,6 (10,0) prosenttia liikevaihdosta. Tammi-syyskuussa liikevoitto (EBITA) oli 10,9 (9,7) miljoonaa

euroa eli 10,3 (10,0) prosenttia liikevaihdosta. Kannattavuus oli hyvällä tasolla hyvän operatiivisen tehokkuuden ansiosta. Myös ostettujen yritysten liiketoiminta on kehittynyt positiivisesti, ja ne tukivat palvelualueen kannattavuutta.

Johdettujen palvelujen (Managed Services Index, MSI) osuus palvelualueen liikevaihdosta kasvoi projektiliiketoiminnan hyvän kysynnän ja yritysostojen ansiosta ja oli heinä-syyskuussa 59 (52) prosenttia ja tammi-syyskuussa 59 (52) prosenttia.

Jatkoimme palvelualueen teknologiaratkaisujen kehittämistä. Vahvistamme osaamistamme esimerkiksi materiaalia lisäävän teknologian, digitaalisen kaksosen, tekoälyn ja muiden digitaalisten teknologioiden alueilla.

Etteplan sai kesällä merkittävän tilauksen Stora Ensolta koskien Oulun paperitehtaan muuntamista pakkauskartonkitehtaaksi. Sopimuksen mukaan Etteplan vastaa puunkäsittelyn sekä kuitulinjan laitossuunnittelusta sisältäen prosessi-, layout-, putkisto-, teräsrakenne-, sähkö-, automaatio- ja LVIP-suunnittelun.

Ohjelmisto- ja sulautetut ratkaisut

Ohjelmisto- ja sulautetuilla ratkaisuilla tarkoitetaan tuotekehityspalveluja sekä ohjelmisto- ja teknologiaratkaisuja, joilla koneita ja laitteita ohjataan ja jotka mahdollistavat niiden digitaalisen verkottumisen osaksi esineiden internetiä. Usein asiakkaamme haasteena on kehittää uuteen liiketoimintamalliin perustuva palvelu, jossa hyödynnetään digitalisaation tarjoamia mahdollisuuksia.

(1 000 EUR)	7-9/2019	7-9/2018	Muutos	1-9/2019	1-9/2018	Muutos	1-12/2018
Liikevaihto	15 376	13 616	12,9 %	49 795	43 480	14,5 %	60 017
Liikevoitto (EBITA)	1 557	1 330	17,1 %	4 841	3 811	27,0 %	5 837
EBITA, %	10,1	9,8		9,7	8,8		9,7
MSI-indeksi (Managed Services index)	55	46		55	45		47
Henkilöstö kauden lopussa	734	650	12,9 %	734	650	12,9 %	653

Kesäkuussa 2019 hankitun Devex Mekatronik AB:n luvut sisältyvät Ohjelmisto- ja sulautetut ratkaisut -palvelualueen lukuihin 1.6.2019 alkaen.

Ohjelmisto- ja sulautetut ratkaisut -palvelualueen osuus Etteplanin liikevaihdosta oli heinä-syyskuussa 25 (26) prosenttia ja tammi-syyskuussa 26 (25) prosenttia.

Palvelualueen liikevaihto kasvoi heinä-syyskuussa 12,9 prosenttia ja oli 15,4 (13,6) miljoonaa euroa. Devex Mekatronik AB:n hankinta tuki palvelualueen kasvua. Tammi-syyskuussa liikevaihto kasvoi 14,5 prosenttia ja oli 49,8 (43,5) miljoonaa euroa.

Ohjelmisto- ja sulautetut ratkaisut -palvelualueen palveluksessa oli 734 (650) henkilöä syyskuun lopussa.

Palvelualueen kysyntätilanne oli yleisesti hyvä kaikilla asiakastoimialoilla. Osaajien vaikeutunut saatavuus erityisesti ohjelmistoliiketoiminnassa hidasti kasvua jonkun verran. Puolassa yksittäisen asiakkaan tilaukset vähenivät merkittävästi, ja sen tekemisen painopiste siirtyi osin muihin maihin.

Ohjelmisto- ja sulautetut ratkaisut -palvelualueen liikevoitto (EBITA) parani Johdettujen palvelujen osuuden kasvaessa ja oli heinä-syyskuussa 1,6 (1,3) miljoonaa euroa eli 10,1 (9,8) prosenttia liikevaihdosta. Tammi-syyskuussa liikevoitto (EBITA) oli 4,8 (3,8) miljoonaa euroa eli 9,7 (8,8) prosenttia liikevaihdosta. Operatiivinen tehokkuus oli hyvällä tasolla.

Johdettujen palvelujen (Managed Services index, MSI) osuus palvelualueen liikevaihdosta parani projektiliiketoiminnan vahvan kehityksen ansiosta ja oli heinä-syyskuussa 55 (46) prosenttia ja tammi-syyskuussa vastaavasti 55 (45) prosenttia.

Teknisen dokumentoinnin ratkaisut

Teknisen dokumentoinnin ratkaisuilla tarkoitetaan tuotteen teknisten ominaisuuksien dokumentointia tuotteen käyttäjille tarkoitetuiksi manuaaleiksi tai oppaiksi sekä tuotetun sisällön hallintaa ja jakelua sähköisessä tai painetussa muodossa. Tekninen dokumentointi on useimmiten teollisen asiakkaan ydinliiketoiminnan ulkopuolella oleva toiminto, jolla on keskeinen merkitys loppuasiakkaan huolto- ja kunnossapitoliiketoiminnan sujuvuuteen ja tehokkuuteen.

(1 000 EUR)	7-9/2019	7-9/2018	Muutos	1-9/2019	1-9/2018	Muutos	1-12/2018
Liikevaihto	10 707	10 117	5,8 %	35 061	32 605	7,5 %	44 305
Liikevoitto (EBITA)	839	810	3,6 %	3 131	2 733	14,5 %	3 684
EBITA, %	7,8	8,0		8,9	8,4		8,3
MSI-indeksi (Managed Services index)	78	74		78	75		75
Henkilöstö kauden lopussa	610	572	6,6 %	610	572	6,6 %	587

Lokakuussa 2019 hankitun Teknifo AB:n luvut sisältyvät Teknisen dokumentoinnin ratkaisut -palvelualueen lukuihin 1.10.2019 alkaen.

Teknisen dokumentoinnin ratkaisut -palvelualueen osuus Etteplanin liikevaihdosta oli heinä-syyskuussa 17 (19) prosenttia ja tammi-syyskuussa 18 (19) prosenttia.

Palvelualueen liikevaihto kasvoi heinä-syyskuussa 5,8 prosenttia ja oli 10,7 (10,1) miljoonaa euroa. Tammi-syyskuussa kasvua oli 7,5 prosenttia ja liikevaihto oli 35,1 (32,6) miljoonaa euroa.

Teknisen dokumentoinnin ratkaisut -palvelualueen palveluksessa oli 610 (572) henkilöä syyskuun lopussa.

Palvelualueen kysyntätilanne heikkeni hieman kolmannella neljänneksellä yleisen epävarmuuden lisääntyneenä. Ulkoistusratkaisujen kysyntä on piristynyt, ja jatkamme keskusteluja useiden asiakkaiden kanssa uusista ulkoistussopimuksista. Etteplan vahvisti Teknisen dokumentoinnin liiketoimintaansa katsauskauden jälkeen yrityskaupalla Ruotsissa. Operatiivinen tehokkuus oli hyvällä tasolla.

Teknisen dokumentoinnin ratkaisut -palvelualueen liikevoitto (EBITA) oli heinä-syyskuussa 0,8 (0,8) miljoonaa euroa eli 7,8 (8,0) prosenttia liikevaihdosta. Tammi-syyskuussa liikevoitto (EBITA) oli 3,1 (2,7) miljoonaa euroa eli 8,9 (8,4) prosenttia liikevaihdosta.

Kannattavuuteen vaikutti ohjelmistokauppojen vähäinen määrä asiakkaidemme odottaessa HyperSTE-ohjelmiston uuden SaaS-palvelun julkaisua.

Myös Saksan haasteet rasittivat edelleen Teknisen dokumentoinnin ratkaisujen kannattavuutta katsauskaudella. Aiemmin tänä vuonna toteutetut toimenpiteet tuottavat kuitenkin tulosta, ja liiketoiminta kehittyy yleisesti positiiviseen suuntaan. Pitkään viivästyneen projektin toimitukset ovat alkaneet ja vaikuttavat kannattavuuteen loppuvuoden ajan.

Johdettujen palvelujen (Managed Services Index, MSI) osuus palvelualueen liikevaihdosta oli heinä-syyskuussa 78 (74) prosenttia ja tammi-syyskuussa vastaavasti 78 (75) prosenttia.

HALLINTO

Varsinainen yhtiökokous 2019

Etteplan Oyj:n varsinainen yhtiökokous pidettiin 4.4.2019. Yhtiökokous vahvisti tilinpäätöksen ja myönsi vastuuvapauden hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle tilikaudelta 2018.

Yhtiökokous päätti hallituksen ehdotuksen mukaisesti, että tilikaudelta 2018 jaetaan osinkona 0,30 euroa osakkeelta ja jäljelle jäävät voittovarot jätetään vapaaseen omaan pääomaan. Yhtiökokouksen päättämä osinko maksettiin osakkaalle, joka oli täsmäytyspäivänä merkitty Euroclear Finland Oy:n pitämään osakasluetteloon. Osingonmaksun täsmäytyspäivä oli 8.4.2019, ja osinko maksettiin 15.4.2019.

Yhtiökokous päätti hallituksen nimitys- ja palkitsemisvaliokunnan ehdotuksen mukaisesti Yhtiön hallituksen jäsenten lukumääräksi viisi henkilöä.

Hallituksen jäseniksi valittiin uudelleen hallituksen nimitys- ja palkitsemisvaliokunnan ehdotuksen mukaisesti Cristina Andersson, Matti Huttunen, Robert Ingman, Leena Saarinen ja Mikko Tepponen.

Yhtiön tilintarkastajaksi valittiin tilintarkastusyhteisö KPMG Oy Ab.

Etteplan Oyj:n hallitus on yhtiökokouksen jälkeisessä hallituksen järjestäytymiskokouksessaan valinnut yhtiön hallituksen puheenjohtajaksi Robert Ingmanin. Etteplan Oyj:n nimitys- ja palkitsemisvaliokunnan puheenjohtajaksi valittiin Leena Saarinen sekä jäseniksi Robert Ingman ja Matti Huttunen.

Hallituksen valtuutukset

Yhtiökokous päätti valtuuttaa hallituksen päättämään omien osakkeiden hankkimisesta yhdessä tai useammassa erässä Yhtiön vapaalla omalla pääomalla. Omia osakkeita voidaan hankkia enintään 2 000 000 kappaletta. Omien osakkeiden hankinta voi tapahtua muussa kuin osakkeenomistajien osakeomistuksen suhteessa, eli hallituksella on mahdollisuus päättää myös suunnatusta omien osakkeiden hankinnasta.

Valtuutus sisältää oikeuden päättää Yhtiön osakkeiden hankkimisesta kaikille osakkeenomistajille osoitetulla ostotarjouksella samoin ehdoin ja hallituksen päättämään hintaan tai julkisessa kaupankäynnissä osakkeiden hankintahetken markkinahintaan NASDAQ OMX Helsinki Oy:n järjestämässä julkisessa kaupankäynnissä siten, että Yhtiön hallussa olevien omien osakkeiden yhteenlaskettu määrä on enintään kymmenen (10) prosenttia Yhtiön kaikista osakkeista. Omien osakkeiden vähimmäishankintahinta on osakkeen alin julkisessa kaupankäynnissä noteerattu markkinahinta ja enimmäishankintahinta vastaavasti osakkeen korkein julkisessa kaupankäynnissä noteerattu markkinahinta valtuutuksen voimassaoloaikana.

Mikäli osakkeita hankitaan julkisessa kaupankäynnissä, osakkeet hankitaan muussa kuin osakkeenomistajien omistusten suhteessa. Tällöin omien osakkeiden hankintaan tulee olla Yhtiön kannalta painava taloudellinen syy. Osakkeita voidaan hankkia käytettäväksi vastikkeena mahdollisissa yrityskaupoissa tai käytettäväksi muissa rakennejärjestelyissä. Osakkeita voidaan käyttää myös henkilöstön kannustinohjelmien toteuttamiseen. Hankitut osakkeet voidaan pitää Yhtiöllä, mitätöidä tai luovuttaa edelleen.

Osakkeiden hankinta alentaa Yhtiön vapaata omaa pääomaa.

Valtuutus on voimassa kahdeksantoista (18) kuukautta varsinaisen yhtiökokouksen päätöksestä alkaen 4.4.2019 ja päättyen 4.10.2020. Valtuutus korvaa aikaisemman vastaavan valtuutuksen.

Yhtiökokous päätti valtuuttaa hallituksen päättämään enintään 2.500.000 osalleen antamisesta osakeannilla tai antamalla optio-oikeuksia tai muita osakkeisiin oikeuttavia osakeyhtiölain 10 luvun 1 §:n tarkoittamia erityisiä oikeuksia yhdessä tai useammassa erässä. Valtuutus sisältää oikeuden päättää antaa joko uusia osakkeita tai Yhtiön hallussa olevia omia osakkeita.

Valtuutus sisältää oikeuden poiketa osakkeenomistajan osakeyhtiölain 9 luvun 3 §:n mukaisesta merkintäetuoikeudesta, eli hallituksella on oikeus suunnata osakeanti tai optio-oikeuksien tai muiden osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien antaminen. Valtuutus sisältää myös oikeuden määrätä kaikista osakeannin, optio-oikeuksien tai muiden osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien antamisen ehdoista. Valtuutus sisältää siten oikeuden päättää merkintöjen hinnoista, merkintään oikeutetuista ja muista merkintäehdoista. Osakkeenomistajien merkintäetuoikeudesta voidaan poiketa edellyttäen, että tähän on Yhtiön kannalta painava taloudellinen syy, kuten yrityskaupan rahoittaminen, muut Yhtiön liiketoiminnan kehittäminen tai pääomahuoltoon liittyvä järjestely taikka henkilöstön kannustaminen. Osakkeita annettaessa hallitus on oikeutettu päättämään, että osakkeita voidaan merkitä apporttiomaisuutta vastaan tai muutoin tietyin ehdoin. Valtuutus sisältää oikeuden päättää merkintähinnan merkitsemisestä osakepääoman ja sijoitetun vapaan oman pääoman rahaston välillä.

Valtuutus on voimassa kaksi (2) vuotta yhtiökokouksen päätöksestä alkaen 4.4.2019 ja päättyen 4.4.2021.

Osakkeet

Etteplanin osakkeet on listattu Nasdaq Helsinki Oy:ssä Mid cap -markkina-arvoryhmässä Teollisuustuotteet ja -palvelut -toimialaryhmässä tunnuksella ETTE. Etteplan siirtyi keskisuurten yhtiöiden markkina-arvoryhmään Small cap -ryhmästä 1.1.2019. Yhtiöllä on yksi osakesarja. Kaikilla osakkeilla on samanlainen oikeus osinkoon ja Yhtiön varoihin.

Yhtiön osakepääoma 30.9.2019 oli 5 000 000,00 euroa ja osakkeiden kokonaismäärä 24 963 308 kappaletta.

Etteplan Oyj:n osakkeita vaihdettiin tammi-syyskuun aikana 995 378 (1-9/2018: 819 916) kappaletta yhteensä 8,69 (6,90) miljoonan euron arvosta. Osakkeen alin kurssi oli 7,46 euroa, ylin kurssi 10,60 euroa, keski kurssi 8,73 euroa ja päätöskurssi 9,00 euroa. Osakekannan markkina-arvo 30.9.2019 oli 223,26 (236,37) miljoonaa euroa.

Yhtiön omat osakkeet

Etteplan Oyj:n hallitus päätti 7.2.2019 käynnistää omien osakkeiden takaisinosto-ohjelman varsinaiselta yhtiökokoukselta 5.4.2018 saamansa valtuutuksen perusteella. Hankittavia osakkeita käytetään avainhenkilöiden osakepohjaiseen kannustinjärjestelmään liittyvien veloitteiden täyttämiseksi. Hankittavien osakkeiden yhteismäärä on enintään 60 000 osaketta ja näiden osakkeiden tuottama äänimäärä, mikä vastaa noin 0,24 prosenttia Etteplanin kaikista osakkeista tällä hetkellä. Omien osakkeiden takaisinoston enimmäishinta on 9,5 euroa/osake. Osakkeiden hankinta aloitettiin 8.2.2019.

4.4.2019 Etteplan Oyj:n hallitus päätti jatkaa 7.2.2019 aloitettua omien osakkeiden takaisinosto-ohjelman varsinaiselta yhtiökokoukselta 4.4.2019 saamansa valtuutuksen perusteella. Ohjelman ehdot säilyivät ennallaan. 13.8.2019 Etteplanin hallitus nosti omien osakkeiden takaisinoston enimmäishinnan 10,5 euroon/osake. 17.9.2019 osto-ohjelma päätettiin takaisinostettujen osakkeiden enimmäismäärän tultua täyteen.

Tammi-syyskuussa 2019 Etteplan hankki yhteensä 60 000 yhtiön omaa osaketta. 30.9.2019 Yhtiön hallussa oli 156 203 (30.9.2018: 82 213) kappaletta omia osakkeita, joka vastaa 0,63 prosenttia koko osakekannasta ja äänimäärästä.

Avainhenkilöiden kannustinjärjestelmä

Etteplan Oyj:n hallitus päätti 31.5.2017 uuden osakepohjaisen kannustinjärjestelmän perustamisesta konsernin avainhenkilöille. Järjestelmässä on yksi ansaintajakso, joka sisältää kalenterivuodet 2017-2019. Järjestelmän ansaintakriteerit ovat Etteplan-konsernin liikevaihdon kasvu ja omistaja-arvon kehittyminen (Total Shareholder Return, TSR). Mahdollinen palkkio maksetaan osittain Yhtiön osakkeina ja osittain rahana. Rahana maksettavalla osuudella pyritään kattamaan avainhenkilölle palkkiosta aiheutuvat verot ja veronluonteiset maksut. Järjestelmän kohderyhmään kuuluu noin 20 henkilöä. Järjestelmästä maksettavat palkkiot vastaavat yhteensä enintään noin 260 000 Etteplan Oyj:n osakkeen arvoa (sisältäen myös rahana maksettavan osuuden). Palkkioina mahdollisesti luovutettavat osakkeet jaetaan yhtiön omistamista osakkeista tai markkinoilta hankittavista Yhtiön osakkeista, joten kannustinohjelmalla ei ole osakkeen arvoa laimentavaa vaikutusta. Kannustinjärjestelmän mahdollinen kertaluontoinen palkkio tullaan maksamaan kannustinjärjestelmäohjelman päätyttyä vuonna 2020.

Liputukset

Etteplan Oyj ei vastaanottanut tammi-syyskuussa 2019 liputusilmoituksia.

Muutoksia segmenttiraportoinnissa 1.1.2019

Etteplan otti 1.1.2019 käyttöön uuden globaalin organisaation, jossa palvelualueet muodostavat raportointisuhteet aiemman maaorganisaation sijaan. Vuoden 2019 alusta lähtien Etteplanilla on kolme palvelualueita, joiden nimet ovat Suunnitteluratkaisut, Ohjelmisto- ja sulautetut ratkaisut sekä Teknisen dokumentoinnin ratkaisut.

Aiemmin Etteplanin liiketoiminta on tapahtunut yhdessä toimintasegmentissä. Organisaatiomuutoksen myötä Etteplan muutti myös ylimmälle operatiiviselle päätöksentekijälleen eli yhtiön johtoryhmälle toimitettavaa, heidän päätöksenteossaan käytettävää sisäistä raportointiaan. Vuoden 2019 ensimmäisen neljänneksen osavuositarkastuksesta lähtien kukin Etteplanin palvelualue muodostaa oman toiminta- ja raportointisegmenttinsä. Segmenttiraportoinnin muutoksella haluamme lisätä yhtiön liiketoimintastrategian ja tavoitteiden toteutumisen läpinäkyvyyttä.

Vuoden 2019 ensimmäisen neljänneksen osavuositarkastuksesta lähtien Etteplan julkaisee kustakin raportointisegmentistä/palvelualueesta liikevaihdon ja MSI-indeksin lisäksi liikevoitto (EBITA) -tunnusluvun, liikevoitto (EBITA)-%:n sekä henkilöstön määrän. Koska ehdollisten velkojen arvostusten muutos sisältyy ainoastaan konsernitason, palvelualueiden/ raportointisegmenttien liikevoitto (EBITA) on saman suuruinen kuin aiemmin raportoitu operatiivinen liikevoitto sekä vuosineljänneksittäin että koko vuotta 2018 koskien.

Muutoksia Etteplanin talousraportoinnissa ja taloudellisessa ja strategisessa tavoitteessa 4.4.2019

Etteplan mittaa jatkossa kannattavuuttaan liikevoitto (EBITA) -tunnusluvulla operatiivisen liikevoiton sijaan sekä konsernin että palvelualueiden osalta. Hallituksen päätöksen mukaan myös kannattavuuteen liittyvä strateginen ja taloudellinen tavoite muuttui. Jatkossa Etteplanin tavoitteena on saavuttaa liikevoitto (EBITA), joka vastaa 10 prosenttia liikevaihdosta.

Monet Etteplanin verrokkiyhtiöt käyttävät liikevoitto (EBITA) -tunnuslukua. Aloittamalla tunnusluvun raportoinnin Etteplan parantaa sijoittajien mahdollisuutta verrata yhtiön kehitystä alan muihin yrityksiin.

Vertailutiedot 2018

(1 000 EUR)	10-12/2018	7-9/2018	4-6/2018	1-3/2018
Liikevoitto (EBIT)	5 731	4 385	5 653	4 415
Yrityshankintojen käyvän arvon arvostusten poistot	652	652	593	473
Liikevoitto (EBITA)	6 384	5 038	6 246	4 888
Ehdollisten velkojen arvostuksen muutos	-250	-213	-200	-18
Operatiivinen liikevoitto	6 134	4 824	6 046	4 871

Liikevoitto (EBITA) = Liikevoitto (EBIT) + yrityshankintojen käyvän arvon arvostusten poistot

Operatiivinen liikevoitto = Liikevoitto (EBIT) + yrityshankintojen käyvän arvon arvostusten poistot +/- ehdollisten velkojen arvostuksen muutos

Liikevoitto (EBITA) ja operatiivinen liikevoitto ovat ei-IFRS-tunnuslukuja, jotka esitetään, koska ne antavat muiden tunnuslukujen lisäksi tietoa Etteplanin strategisesta ja taloudellisesta kehityksestä.

Etteplanin strategiset ja taloudelliset tavoitteet 4.4.2019 lähtien

Kasvu: liikevaihdon 15 prosentin keskimääräinen vuotuinen kasvu (ei muutosta)

Kannattavuus: liikevoitto (EBITA) 10 prosenttia liikevaihdosta (uusi tavoite)

Johdetut palvelut: Johdettujen palvelujen osuus liikevaihdosta 65 prosenttia (Managed Services Index, MSI) vuoden 2019 loppuun mennessä (ei muutosta)

Tase: omavaraisuusaste >30 prosenttia (ei muutosta)

IFRS 16 "Vuokrasopimukset" -standardin käyttöönoton vaikutukset

IFRS 16 "Vuokrasopimukset" -standardi edellyttää vuokralle ottajilta vuokrasopimusten merkitsemistä taseeseen leasingvelkana sekä siihen liittyvänä käyttöoikeusomaisuuseränä.

Standardin käyttöönotto vaikuttaa konsernin taseeseen, rahavirtalaskelmaan ja tunnuslukuihin, koska aiemmin konsernin toimipisteiden vuokrasopimukset on luokiteltu muiksi vuokrasopimuksiksi, joita ei ole merkitty taseeseen. Konserni on ottanut standardin käyttöön 1.1.2019 ja raportoi sen mukaisesti ensimmäisen kerran vuoden 2019 ensimmäisessä osavuositarkastuksessa.

Liikevoitto (EBIT) parani hieman, koska leasingvelan korko-osuutta käsitellään rahoituskuluna. Liiketoiminnan rahavirta kasvoi ja rahoituksen rahavirta pieneni noin toisiaan vastaavilla summilla, koska leasingvelan pääomaosuuden lyhennys esitetään rahoituksen rahavirrassa. Myös konsernin velat kasvavat pienentäen omavaraisuusastetta.

Käyttöönottohetkellä konsernin korollisiin velkoihin kirjattiin vuokranmaksuvelvoitteita vastaava 12 miljoonan euron korollinen leasingvelka ja aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin kirjattiin vastaavan suuruinen käyttöoikeusomaisuuserä. Lisätietoja sivulla 20-21.

Katsauskauden jälkeinen tapahtuma: Etteplan vahvisti asemaansa Ruotsissa ja osti tekniseen dokumentaatioon erikoistuneen Teknifo AB:n

Lokakuussa Etteplan vahvisti edelleen asemaansa Ruotsissa ja osti tekniseen dokumentointiin erikoistuneen Teknifo AB:n. Teknifolla on digitaalisiin varaosaluetteloihin liittyvää erikoisosaaamista, mikä vahvistaa asemaamme jälkimarkkinaratkaisuisissa. Kauppa antaa meille myös vahvemman jalansijan Kaakkois-Ruotsissa, missä meillä on erittäin mielenkiintoinen asiakaskunta. Vuonna 1980 perustetulla Teknifo AB:llä on toimipisteet Växjössä ja Ljungbyssä, ja yritys työllistää noin 20 henkilöä.

Katsauskauden jälkeinen tapahtuma: Etteplan julkaisi ensimmäisen pilviratkaisunsa tekniseen dokumentointiin – maailman ensimmäinen yksinkertaistetun teknisen englannin SaaS-tuote

Etteplan julkaisi 22.10.2019 ensimmäisen pilviratkaisunsa tekniseen dokumentointiin. Kyseessä on maailman ensimmäinen yksinkertaistetun teknisen englannin SaaS-tuote ja täysin skaalautuva digitaalinen palvelu. Etteplanin HyperSTE on englanniksi kirjoitetun teknisen sisällön tarkistustyökalu. Se on suunniteltu parantamaan laatua, selkeyttä ja johdonmukaisuutta STE-standardin mukaisesti. Tähän asti Etteplan on käyttänyt HyperSTE:tä parantaakseen teknisen dokumentaation laatua asiakkailleen, joille on myyty paikallisesti asennettavia lisenssejä vuodesta 2012. Etteplanin HyperSTE-tarkistustyökalun SaaS-versio laajentaa markkinapotentiaalia merkittävästi ja madaltaa kynnystä kirjoittaa STE-standardin mukaista englantia, mikä parantaa kielen laatua, lisää tuoteturvallisuutta ja alentaa kustannuksia.

Liiketoiminnan riskit ja epävarmuustekijät

Etteplanin taloudellinen tulos on alttiina useille strategisille, toiminnallisille ja taloudellisille riskeille. Yleisen taloudellisen kehityksen aiheuttamat epävarmuudet ovat edelleen Etteplanin liiketoiminnan riskejä. Asiakkaiden liiketoiminnan mahdolliset muutokset ovat merkittävä riski Etteplanin liiketoiminnalle. Yhtiön liiketoiminta perustuu ammattitaitoiseen henkilöstöön. Osavien ammattilaisten saatavuus on tärkeä tekijä kannattavan kasvun ja liiketoiminnan turvaamiseksi. Henkilöstön vaikeutunut saatavuus erityisesti tietyillä asiantuntija-aloilla oli edelleen liiketoimintariski.

Etteplanin riskienhallintakatsaus julkaistiin Talouskatsauksen 2018 sivuilla 67-97.

Taloustiedottaminen vuonna 2020

Etteplan Oyj:n julkaisee taloudellisia tietoja seuraavasti:

- Tilinpäätöstiedote 2019 tiistaina 11.2.2020
- Tilinpäätös ja vuosikertomus viikolla 11/2020
- Yhtiökokous 2020 torstaina 2.4.2020
- Osavuosikatsaus 1-3/2019 tiistaina 5.5.2020
- Puolivuosikatsaus 1-6/2019 tiistaina 11.8.2020
- Osavuosikatsaus 1-9/2019 torstaina 29.10.2020

Vantaalla 31. lokakuuta 2019

Etteplan Oyj

Hallitus

Lisätiedot:

Juha Näkki, toimitusjohtaja, puh. 010 307 2077

Outi Torniainen, markkinointi- ja viestintäjohtaja, puh. 010 307 3302

Osavuositarkastus on tilintarkastamaton.

Tiedotteet ja muu yritysinformaatio löytyvät Etteplanin internetsivuilta osoitteesta www.etteplan.com

KONSERNIN LAAJA TULOSLASKELMA

(1 000 EUR)	7-9/2019	7-9/2018	1-9/2019	1-9/2018	1-12/2018
Liikevaihto	61 539	52 595	191 493	173 590	236 477
Liiketoiminnan muut tuotot	1 383	305	2 188	714	1 172
Materiaalit ja palvelut	-6 696	-4 962	-18 235	-15 902	-21 822
Henkilöstökulut	-39 844	-34 229	-126 774	-115 357	-156 183
Liiketoiminnan muut kulut	-6 859	-7 867	-21 045	-24 415	-33 667
Poistot	-3 830	-1 456	-10 362	-4 178	-5 792
Liikevoitto (EBIT)	5 693	4 385	17 265	14 453	20 184
Rahoitustuotot	202	576	583	1 148	791
Rahoituskulut	-364	-836	-1 036	-1 685	-1 580
Voitto ennen veroja	5 531	4 125	16 813	13 916	19 396
Tuloverot	-870	-907	-3 330	-3 063	-4 116
Katsauskauden voitto	4 662	3 218	13 483	10 852	15 280
Muut laajan tuloksen erät, jotka saatetaan siirtää tulosvaikutteiseksi					
Muuntoerot	-437	354	-1 231	-1 352	-1 200
Muut laajan tuloksen erät, joita ei siirretä tulosvaikutteiseksi					
Käyvän arvon muutos, muiden laajan tuloksen erien kautta arvostettavat osakesijoitukset	10	-8	-85	6	3
Muut laajan tuloksen erät verojen jälkeen	-426	346	-1 316	-1 346	-1 197
Katsauskauden laaja tulos yhteensä	4 235	3 564	12 167	9 506	14 083
Katsauskauden voiton jakautuminen					
Emoyhtiön omistajille	4 662	3 218	13 483	10 852	15 280
Katsauskauden laajan tuloksen jakautuminen					
Emoyhtiön omistajille	4 235	3 564	12 167	9 506	14 083
Emoyhtiön osakkeenomistajille katsauskauden voitosta laskettu osakekohtainen tulos					
Laimentamaton osakekohtainen tulos, EUR	0,19	0,13	0,54	0,44	0,62
osakekohtainen tulos, EUR	0,19	0,13	0,54	0,44	0,62

KONSERNITASE

(1 000 EUR)	30.9.2019	30.9.2018	31.12.2018
VARAT			
Pitkäaikaiset varat			
Liikearvo	75 651	66 468	65 165
Muut aineettomat hyödykkeet	27 103	21 322	20 856
Aineelliset hyödykkeet	17 374	4 009	4 065
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta arvostettavat sijoitukset	449	699	695
Muut pitkäaikaiset saamiset	54	54	54
Laskennalliset verosaamiset	257	170	161
Pitkäaikaiset varat yhteensä	120 887	92 722	90 995
Lyhytaikaiset varat			
Vaihto-omaisuus	429	352	362
Keskeneräiset työt	29 225	25 490	20 503
Myyntisaamiset ja muut saamiset	29 810	27 363	32 367
Tilikauden verotettavaan tuloon perustuvat verosaamiset	331	190	223
Rahavarat	6 567	6 427	16 115
Lyhytaikaiset varat yhteensä	66 362	59 822	69 569
VARAT YHTEENSÄ	187 249	152 544	160 564
OMA PÄÄOMA JA VELAT			
Oma pääoma			
Osakepääoma	5 000	5 000	5 000
Ylikurssirahasto	6 701	6 701	6 701
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	20 101	20 101	20 101
Omat osakkeet	-661	-269	-452
Muuntoerot	-5 133	-4 054	-3 901
Muut rahastot	115	235	231
Kertyneet voittovarot	32 424	24 567	24 567
Katsauskauden voitto	13 483	10 852	15 280
Oma pääoma yhteensä	72 031	63 133	67 527
Pitkäaikaiset velat			
Laskennalliset verovelat	6 125	4 281	4 518
Korolliset velat	34 747	23 959	24 105
Muut pitkäaikaiset velat	27	3 538	2 036
Pitkäaikaiset velat yhteensä	40 899	31 778	30 659
Lyhytaikaiset velat			
Korolliset velat	23 733	16 997	12 147
Saadut ennakot	4 468	2 204	3 064
Ostovelat ja muut velat	43 905	36 680	45 386
Tilikauden verotettavaan tuloon perustuvat verovelat	2 212	1 752	1 782
Lyhytaikaiset velat yhteensä	74 319	57 633	62 378
Velat yhteensä	115 218	89 411	93 037
OMA PÄÄOMA JA VELAT YHTEENSÄ	187 249	152 544	160 564

KONSERNIN RAHAVIRTALASKELMA

(1 000 EUR)	7-9/2019	7-9/2018	1-9/2019	1-9/2018	1-12/2018
Liiketoiminnan rahavirta					
Asiakkailta saadut maksut	64 187	55 069	191 697	175 665	239 983
Maksut liiketoiminnan kuluista	-61 800	-54 196	-172 371	-164 661	-212 081
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja	2 386	872	19 326	11 004	27 903
Maksetut korot ja maksut muista liiketoiminnan rahoituskuluista	-353	-293	-829	-693	-956
Saadut korot liiketoiminnasta	20	13	141	45	59
Maksetut välittömät verot	-911	-1 114	-3 280	-3 131	-3 950
Liiketoiminnan rahavirta (A)	1 142	-521	15 359	7 225	23 055
Investointien rahavirta					
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-538	-373	-1 672	-1 066	-1 752
Tytäryhtiöhankinnat, hankintahetken rahavaroilla vähennettynä	-13 075	-565	-18 378	-8 167	-8 262
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutustulot	10	12	27	16	21
Sijoitusten luovutustulot	140	0	140	1	1
Investointien rahavirta (B)	-13 462	-926	-19 883	-9 216	-9 992
Rahavirta investointien jälkeen (A+B)	-12 320	-1 447	-4 524	-1 990	13 063
Rahoituksen rahavirta					
Omien osakkeiden hankinta	-174	-142	-519	-401	-516
Suunnatusta osakeannista maksetut kulut	0	0	0	-7	-7
Lyhytaikaisten lainojen nostot	739	4 941	1 467	7 455	3 559
Lyhytaikaisten lainojen takaisinmaksut	-1 007	-4 443	-5 708	-9 841	-24 743
Pitkäaikaisten lainojen nostot	13 500	100	13 500	8 100	22 102
Leasingvelkojen takaisinmaksut	-2 386	-452	-6 608	-1 298	-1 765
Maksetut osingot	0	0	-7 454	-5 684	-5 684
Rahoituksen rahavirta (C)	10 672	4	-5 322	-1 675	-7 054
Rahavarojen muutos (A+B+C) lisäys (+) / vähennys (-)	-1 648	-1 443	-9 846	-3 665	6 009
Rahavarat kauden alussa	7 995	7 852	16 115	10 074	10 074
Valuuttakurssien muutosten vaikutus	220	18	297	18	32
Rahavarat kauden lopussa	6 567	6 427	6 567	6 427	16 115

LASKELMA KONSERNIN OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSISTA
Taulukon sarakkeiden selitteet

A) Osakepääoma	E) Omat osakkeet
B) Ylikurssirahasto	F) Muuntoerot
C) Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	G) Kertyneet voittovarot
D) Muut rahastot	H) Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma yhteensä

(1 000 EUR)	A	B	C	D	E	F	G	H
Oma pääoma 1.1.2018	5 000	6 701	18 524	228	-80	-2 701	30 251	57 923
Laaja tulos								
Katsauskauden voitto	0	0	0	0	0	0	15 280	15 280
Käyvän arvon muutos, muiden laajan tuloksen erien kautta arvostettavat osakesijoitukset	0	0	0	3	0	0	0	3
Muuntoerot	0	0	0	0	0	-1 200	0	-1 200
Tilikauden laaja tulos yhteensä	0	0	0	3	0	-1 200	15 280	14 083
Liiketoimet omistajien kanssa								
Osingonjako	0	0	0	0	0	0	-5 684	-5 684
Suunnattu osakeanti	0	0	1 577	0	0	0	0	1 577
Omien osakkeiden hankinta	0	0	0	0	-516	0	0	-516
Osakepalkkiot	0	0	0	0	144	0	0	144
Liiketoimet omistajien kanssa yhteensä	0	0	1 577	0	-372	0	-5 684	-4 478
Oma pääoma 31.12.2018	5 000	6 701	20 101	231	-452	-3 901	39 846	67 527
(1 000 EUR)	A	B	C	D	E	F	G	H
Oma pääoma 1.1.2019	5 000	6 701	20 101	231	-452	-3 901	39 846	67 527
Laaja tulos								
Katsauskauden voitto	0	0	0	0	0	0	13 483	13 483
Käyvän arvon muutos, muiden laajan tuloksen erien kautta arvostettavat osakesijoitukset	0	0	0	-85	0	0	0	-85
Muiden laajan tuloksen erien kautta arvostettavien osakesijoitusten myyntivoiton siirto kertyneisiin voittovaroihin	0	0	0	-32	0	0	32	0
Muuntoerot	0	0	0	0	0	-1 231	0	-1 231
Tilikauden laaja tulos yhteensä	0	0	0	-116	0	-1 231	13 515	12 167
Liiketoimet omistajien kanssa								
Osingonjako	0	0	0	0	0	0	-7 454	-7 454
Omien osakkeiden hankinta	0	0	0	0	-519	0	0	-519
Osakepalkkiot	0	0	0	0	310	0	0	310
Liiketoimet omistajien kanssa yhteensä	0	0	0	0	-209	0	-7 454	-7 663
Oma pääoma 30.9.2019	5 000	6 701	20 101	115	-661	-5 133	45 907	72 031
(1 000 EUR)	A	B	C	D	E	F	G	H
Oma pääoma 1.1.2018	5 000	6 701	18 524	228	-80	-2 701	30 251	57 923
Laaja tulos								
Katsauskauden voitto	0	0	0	0	0	0	10 852	10 852
Käyvän arvon muutos, muiden laajan tuloksen erien kautta arvostettavat osakesijoitukset	0	0	0	6	0	0	0	6
Muuntoerot	0	0	0	0	0	-1 352	0	-1 352
Tilikauden laaja tulos yhteensä	0	0	0	6	0	-1 352	10 852	9 506
Liiketoimet omistajien kanssa								
Osingonjako	0	0	0	0	0	0	-5 684	-5 684
Suunnattu osakeanti	0	0	1 577	0	0	0	0	1 577
Omien osakkeiden hankinta	0	0	0	0	-401	0	0	-401
Osakepalkkiot	0	0	0	0	212	0	0	212
Liiketoimet omistajien kanssa yhteensä	0	0	1 577	0	-189	0	-5 684	-4 295
Oma pääoma 30.9.2018	5 000	6 701	20 101	235	-269	-4 054	35 419	63 133

LIITETIEDOT

Yleistä

Etteplan Oyj:n palvelut kattavat teollisuuden laite- ja laitossuunnittelun ratkaisut, ohjelmisto- ja sulautettujen järjestelmien ratkaisut sekä teknisen dokumentoinnin ratkaisut. Asiakkaitamme ovat maailman johtavat valmistavan teollisuuden yritykset. Palvelumme parantavat asiakkaittemme tuotteiden, palvelujen ja suunnitteluprosessien kilpailukykyä tuotteen koko elinkaaren ajan. Etteplanin innovatiivisen suunnittelukyvyyn tuloksia on nähtävissä lukuisissa teollisuuden ratkaisuissa ja arjen tuotteissa.

Vuonna 2018 Etteplanin liikevaihto oli noin 236 miljoonaa euroa. Yhtiön palveluksessa on yli 3 400 asiantuntijaa Suomessa, Ruotsissa, Alankomaissa, Saksassa, Puolassa ja Kiinassa. Etteplan on listattu Nasdaq Helsinki Oy:ssä tunnuksella ETTE.

Etteplan Oyj:n hallitus on hyväksynyt kokouksessaan 31.10.2019 tämän osavuositarkastuksen julkistettavaksi.

Laatimisperiaatteet

Luvut esitetään joko tuhansina tai miljoonina euroina riippuen siitä, mitä luvun yhteydessä on esittämisestä mainittu. Luvut on pyöristetty tarkoista arvoistaan, joten yksittäisten lukujen yhteenlaskettu summa voi poiketa esitetystä summasta. Tunnusluvut on laskettu käyttäen tarkkoja arvoja.

Osavuositarkastusta ei ole laadittu noudattaen kaikkia IAS 34 Osavuositarkastukset -standardin vaatimuksia. Osavuositarkastuksen laadinnassa on noudatettu samoja kirjaamis- ja arvostamisperiaatteita kuin vuoden 2018 tilinpäätöksessä, lukuun ottamatta seuraavaa, 1.1.2019 voimaan tullutta standardimuutosta:

IFRS 16 "Vuokrasopimukset" -standardi edellyttää vuokralle ottajilta vuokrasopimusten merkitsemistä taseeseen vuokrasopimusvelkana sekä siihen liittyvänä käyttöoikeusomaisuuseränä.

Konserni on ottanut standardin käyttöön 1.1.2019 yksinkertaistettua menettelytapaa käyttäen oikea-aikaisesti vertailulukuja. Standardin käyttöönotolla on olennainen vaikutus konsernin taseeseen, rahavirtalaskelmaan ja tunnuslukuihin, koska konsernin toimipisteiden vuokrasopimukset oli luokiteltu operatiivisiksi vuokrasopimuksiksi, joita ei ennen standardin käyttöönottoa merkitty taseeseen. Käyttöönottohetkellä konsernin korollisiin velkoihin kirjattiin vuokranmaksuvelvoitteita vastaava 12 miljoonan euron leasingvelka ja aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin vastaavan suuruinen käyttöoikeusomaisuuserä. Alla oleva taulukko kuvaa IFRS 16 mukaisesti kirjattujen leasingvelkojen muodostumista 1.1.2019.

(1 000 EUR)

Konsernitiilinpäätöksessä esitetyt operatiivisiin vuokrasopimuksiin liittyvät veloitteet	
31.12.2018	9 758
Diskontattuna konsernin lisälainan koron painotetulla keskiarvolla, 2 %	9 542
Jatkamisoptioiden ennustettu käyttö	2 795
Taseeseen 31.12.2018 merkityt rahoitusleasingvelat	3 899
IFRS 16 leasingvelka 1.1.2019	16 236

IFRS 16:ta ensimmäistä kertaa sovellettaessa käytettiin seuraavia standardin sallimia käytännön apukeinoja:

- yhden diskonttauskoron käyttäminen ominaispiirteiltään jokseenkin samankaltaisista vuokrasopimuksista koostuvaan salkkuun

- alkuvaiheen välittömien menojen jättäminen ulkopuolelle määritettäessä käyttöoikeusomaisuuserää soveltamisen aloittamisajankohtana, ja

- jälkiviisauden käyttäminen määritettäessä vuokra-aikaa, kun sopimukseen sisältyy jatkamis- tai päättämisoptioita.

Johdon harkintaa edellyttävät laadintaperiaatteet ja arvioihin liittyvät keskeiset epävarmuustekijät

Tämä tiedote sisältää tulevaisuuteen suuntautuvia lausumia, jotka perustuvat johdon tämän hetkisiin oletuksiin ja tiedossa oleviin tekijöihin sekä johdon tämän hetkisiin päätöksiin ja suunnitelmiin. Johto uskoo, että tulevaisuuteen suuntautuvat oletukset ovat perusteltuja. Lopputulokset voivat kuitenkin erota merkittävästi tulevaisuuteen suuntautuvista lausumista johtuen mm. muutoksista taloudessa, markkinoilla, kilpailuolosuhteissa sekä muutoksista sääntely-ympäristössä ja valuuttakursseissa. Arvioihin liittyvät keskeiset epävarmuustekijät ovat samoja kuin vuoden 2018 tilinpäätöksessä. Johto kiinnittää erityistä huomiota käyvän arvon määrittämiseen yrityskauppojen yhteydessä sekä kiinteähintaisten sopimusten tuloutukseen.

Konsernin johto saattaa joutua tekemään myös harkintaan perustuvia ratkaisuja, jotka koskevat laatimisperiaatteiden valintaa ja niiden soveltamista. Tämä koskee erityisesti niitä tapauksia, joissa voimassa olevassa IFRS-normistossa on vaihtoehtoisia arvostamis-, kirjaamis- ja esittämistapoja.

Konsernin johto on käyttänyt harkintaa soveltaessaan vuonna 2019 voimaan tullutta IFRS 16 -standardia muun muassa määrittäessään vuokrasopimusten jatkamisoptioiden käyttöä. Konsernin johto on määrittänyt jatko-option käyttämisen konsernin kaikissa jatko-optioita sisältävissä toimitilavuokrasopimuksissa siten, että ei peruutettavissa olevalta vuokra-ajaltaan alle 18 kuukauden mittaisten sopimusten jatko-optioita käytetään 18 kuukauteen asti ja ei peruutettavissa olevalta vuokra-ajaltaan 18 kuukautta pidemmissä sopimuksissa jatko-optioita ei käytetä, koska katsoo sen antavan mahdollisimman oikean kuvan konsernin vuokravelvoitteiden kokonaismäärästä.

Ei-IFRS tunnusluvut

Etteplan esittää ei-IFRS-tunnuslukuja täydentääkseen IFRS-standardien mukaisesti laadittua konsernitilinpäätöstään. Näiden tunnuslukujen tarkoituksena on mitata kasvua ja kuvata yrityksen toiminnan taloudellista suorituskykyä. Tässä osiossa esitetään oleelliset konsernin käytämät ei-IFRS-tunnusluvut. Kaikkien esitettävien tunnuslukujen laskentakaavat löytyvät tämän tiedotteen lopusta.

Liikevoitto (EBITA) ja EBITA, %

Liikevoitto (EBITA) esitetään, koska se kuvaa konsernin operatiivista suoritustasoa paremmin kuin liikevoitto (EBIT). Siihen ei sisälly yrityshankintoihin liittyvien käyvän arvon arvostusten poistot. EBITA, % esittää liikevoitto (EBITA):n prosentiosuutena liikevaihdosta. Alla olevassa taulukossa esitetään liikevoitto (EBITA):n täsmäytys liikevoittoon (EBIT).

(1 000 EUR)	7-9/2019	7-9/2018	1-9/2019	1-9/2018	1-12/2018
Liikevoitto (EBIT)	5 693	4 385	17 265	14 453	20 184
Yrityshankintojen käyvän arvon arvostusten poistot	893	652	2 228	1 719	2 371
Liikevoitto (EBITA)	6 586	5 038	19 493	16 172	22 555

Orgaaninen ja epäorgaaninen kasvu sekä kasvu vertailukelpoisilla valuuttakursseilla

Orgaaninen (liikevaihdon) kasvu esitetään liikevaihdon kasvun lisäksi, koska se kuvaa konsernin liikevaihdon kasvua ilman viimeisen 12 kuukauden aikana toteutettujen yrityshankintojen vaikutusta ja näin ollen mahdollistaa paremman vertailtavuuden raportoitavien kausien välillä. Orgaaninen kasvu lasketaan vertaamalla vertailukausien liikevaihtoa lukuun ottamatta liikevaihtoa viimeisen 12 kuukauden aikana hankituista liiketoiminnoista. Epäorgaanisena kasvuna esitetään viimeisen 12 kuukauden aikana toteutettujen yrityshankintojen tuottama liikevaihdon kasvu.

Kasvu vertailukelpoisilla valuuttakursseilla (liikevaihdon) esitetään, koska se kuvaa konsernin liikevaihdon kasvua ilman valuuttakurssien muutosten vaikutusta ja näin ollen mahdollistaa paremman vertailtavuuden raportoitavien kausien välillä. Laskettaessa liikevaihdon kasvua vertailukelpoisilla valuuttakursseilla, raportointikauden liikevaihto lasketaan käyttäen vertailukauden valuuttakursseja. Luku esitetään sekä konsernin liikevaihdolle että orgaaniselle kasvulle.

Johdettujen palvelujen osuus liikevaihdosta

Etteplan mittaa Johdettujen palvelujen osuutta liikevaihdosta, ns. MSI-indeksiä. Johdetut palvelut (Managed Services) ovat palvelukokonaisuuksia, esimerkiksi projekteja tai ulkoistusratkaisuja, joissa asiakas maksaa tuloksista resurssien sijaan. Johdettujen palvelujen osuus liikevaihdosta (MSI-indeksi) esitetään, koska se kuvaa Etteplanin strategian edistymistä sekä selittää osaltaan kannattavuuden muutoksia.

Tunnusluvut ilman IFRS 16 käyttöönoton vaikutuksia

Parantaakseen tunnuslukujen vertailtavuutta vuosien 2018 ja 2019 välillä Etteplan antaa vuoden 2019 ajan taloudellista lisäinformaatiota ilman IFRS 16 "Vuokrasopimukset" -standardin käyttöönoton vaikutuksia sellaisista tunnusluvuista, joihin standardin käyttöönotto (1.1.2019) oleellisesti vaikuttaa.

(1 000 EUR)	1-9/2019	1-9/2019 ilman IFRS 16 vaikutuksia
Liikevoitto (EBIT)	17 265	17 191
Liiketoiminnan rahavirta	15 359	10 392
Rahoituksen rahavirta	-5 322	-355
Korolliset bruttovelat	58 480	46 427
Omavaraisuusaste, %	39,4	42,2
Nettovelkaantumisaste, %	72,1	55,3
Bruttoinvestoinnit	29 398	24 378
Aineelliset hyödykkeet	17 374	5 320

Tunnusluvut

(1 000 EUR)	1-9/2019	1-9/2018	1-12/2018	Muutos
Liikevaihto	191 493	173 590	236 477	10,3 %
Liikevoitto (EBITA)	19 493	16 172	22 555	20,5 %
EBITA, %	10,2	9,3	9,5	
Liikevoitto (EBIT)	17 265	14 453	20 184	19,5 %
EBIT, %	9,0	8,3	8,5	
Voitto ennen veroja	16 813	13 916	19 396	20,8 %
Voitto ennen veroja, %	8,8	8,0	8,2	
Oman pääoman tuotto, %	25,8	23,9	24,4	
ROCE, %	20,3	21,1	21,3	
Omavaraisuusaste, %	39,4	42,0	42,9	
Korolliset bruttovelat	58 480	40 956	36 252	42,8 %
Nettovelkaantumisaste, %	72,1	54,7	29,8	
Taseen loppusumma	187 249	152 544	160 564	22,8 %
Bruttoinvestoinnit	29 398	16 775	16 527	75,2 %
Liiketoiminnan rahavirta	15 359	7 225	23 055	112,6 %
Laimentamaton osakekohtainen tulos, EUR	0,54	0,44	0,62	22,7 %
Laimennusvaikutuksella oikaistu osakekohtainen tulos, EUR	0,54	0,44	0,62	22,7 %
Osakekohtainen oma pääoma, EUR	2,90	2,54	2,72	14,4 %
Henkilöstö keskimäärin	3 254	2 970	2 995	9,6 %
Henkilöstö kauden lopussa	3 440	3 050	3 055	12,8 %

Liikevaihto

Alla olevat taulukot esittävät liikevaihdon jakautumisen maantieteellisesti sekä tuloutuksen ajan-
kohdan perusteella. Maantieteellisten alueiden tuotot esitetään myyjän sijainnin mukaan.
Etteplan Kiinan toimintojen myynti tapahtuu sekä paikallisesti että muiden konserniyhtiöiden
kautta ja sisältyy siksi osittain muiden alueiden tuottoihin.

(1 000 EUR)	7-9/2019	7-9/2018	1-9/2019	1-9/2018	1-12/2018
Pääasiallinen maantieteellinen alue					
Suomi	38 835	35 972	129 925	118 020	161 571
Ruotsi	12 949	10 386	40 406	36 982	50 353
Kiina	1 836	2 098	5 323	5 646	7 587
Keski-Eurooppa	7 920	4 139	15 839	12 942	16 966
Yhteensä	61 539	52 595	191 493	173 590	236 477
Tuloutuksen ajoitus					
Tuloutus yhtenä ajankohtana	533	489	1 799	1 314	1 969
Tuloutus ajan kuluessa	61 006	52 106	189 694	172 276	234 508
Yhteensä	61 539	52 595	191 493	173 590	236 477

Kertaluonteiset erät

Erien, jotka ovat joko kokonsa tai luonteensa puolesta olennaisia, ja jotka eivät ole toistuvia, katsotaan olevan kertaluonteisia. Ne esitetään konsernin tuloslaskelmassa asianmukaisissa erissä. Alla olevassa taulukossa on esitetty tuloslaskelman erät, joihin kertaluonteiset erät sisältyvät.

(1 000 EUR)	7-9/2019	7-9/2018	1-9/2019	1-9/2018	1-12/2018
Liiketoiminnan muut tuotot	1 100	213	1 636	431	681
Henkilöstökulut ja liiketoiminnan muut kulut	-318	-250	-1 026	-774	-1 012
Liikevoitto (EBIT)	782	-37	610	-343	-331

Liikevaihto ja liikevoitto (EBIT) neljänneksittäin

(1 000 EUR)	1-3/2019	1-3/2018	4-6/2019	4-6/2018	7-9/2019	7-9/2018
Liikevaihto	65 625	58 964	64 329	62 031	61 539	52 595
Liikevoitto (EBIT)	5 772	4 415	5 801	5 653	5 693	4 385
EBIT, %	8,8	7,5	9,0	9,1	9,3	8,3

Yrityshankinnat

EMP Engineering Alliance

Etteplan Oyj laajensi toimintaansa Saksassa suunnittelupalveluihin ja osti teollisuuden automaatioon ja prosessisuunnitteluun erikoistuneen EMP Engineering Alliance -nimisen yrityksen Saksassa 4.7.2019. Kauppa toteuttaa Etteplanin kasvustrategiaa, jonka ytimessä ovat organisaation kasvun lisäksi osaamisen ja markkina-aseman vahvistaminen yritysostojen avulla. Aiemmin Etteplan on tarjonnut Saksassa teknisen dokumentoinnin palveluita. Vuonna 1984 perustettu erityisesti automaatio- ja sähkösuunnitteluun sekä teollisuuden prosessisuunnitteluun erikoistuneen EMP Engineering Alliancen asiakkaita ovat mm. Bayer, Shell ja ABB sekä lukuisa määrä muita prosessiteollisuuden toimijoita. EMP Engineering Alliancen liikevaihto vuonna 2018 oli noin 16,8 miljoonaa euroa, ja sen palveluksessa on yli 130 prosessiautomaation asiantuntijaa neljällä eri paikkakunnalla Leverkusenessa, Berliinissä, Bottropissa ja Frankfurtissa.

Hankintahetkellä kirjattu, käteisvaroina maksettu kauppahintavastike oli yhteensä 13 494 tuhatta euroa.

Hankinnasta syntyi 8 730 tuhannen euron liikearvo, joka perustuu hankitun yhtiön henkilöstön tekniseen osaamiseen ja yhtiön toimintamalliin. Kirjattu liikearvo ei ole miltään osin vähennyskelppoinen verotuksessa.

Seuraavassa taulukossa esitetään alustavat määrät kauppahintavastikkeesta, hankituista varoista ja vastattavaksi otetuista veloista.

Luovutettu vastike:	(1 000 EUR)
Käteisvastike	13 494
Luovutettu vastike yhteensä	13 494
Varat ja velat	
Aineelliset hyödykkeet	1 749
Aineettomat hyödykkeet	12
Asiakassuhteet (aineettomat hyödykkeet)	5 935
Myynti- ja muut saamiset	3 100
Rahavarat	420
Varat yhteensä	11 216
Pitkäaikaiset velat	450
Lyhytaikaiset velat	4 519
Laskennallinen verovelka	1 484
Velat yhteensä	6 452
Nettovarallisuus	4 764
Liikearvon syntyminen hankinnassa:	
Luovutettu vastike	13 494
Hankitun kohteen yksilöitävissä oleva nettovarallisuus	-4 764
Liikearvo	8 730

Myynti- ja muiden saamisten sopimukseen perustuva bruttomäärä oli 3 100 tuhatta euroa. Hankintahetkellä kaikki sopimukseen perustuvat saamiset odotetaan saatavan.

Hankintaan liittyvät kulut, 216 tuhatta euroa, sisältyvät liiketoiminnan muihin kuluihin konsernituloslaskelmassa.

Muutokset ehdollisissa veloissa

Konsernituloslaskelmaan kirjattiin tammi-syyskuussa yhteensä 1 636 tuhannen euron tuotto aiempaan hankintaan liittyvän ehdollisen velan arvostuksen muutoksesta.

Tunnuslukujen laskentakaavat

IFRS-tunnusluvut

Laimentamaton osakekohtainen tulos =	$\frac{(\text{Emoyhtiön omistajille kuuluva Katsauskauden voitto}) \times 100}{\text{Osakkeiden osakeantioikaistu keskimääräinen lukumäärä katsauskauden aikana}}$
Laimennusvaikutuksella oikaistu osakekohtainen tulos =	$\frac{(\text{Emoyhtiön omistajille kuuluva Katsauskauden voitto laimennusvaikutuksella oikaistuna}) \times 100}{\text{Osakkeiden osakeantioikaistu keskimääräinen lukumäärä katsauskauden aikana laimennusvaikutuksella oikaistuna}}$

Ei-IFRS-tunnusluvut

Liikevoitto (EBITA) =	Liikevoitto (EBIT) + yrityshankintojen käyvän arvon arvostusten poistot
Orgaaninen kasvu =	$\frac{(\text{Liikevaihto raportointivuonna} - \text{Liikevaihto vertailuvuonna} - \text{hankittujen yhtiöiden tuottama Liikevaihto raportointivuonna}) \times 100}{\text{Liikevaihto vertailuvuonna}}$
Liikevaihto avainasiakkailta, kasvu =	$\frac{(\text{Liikevaihto avainasiakkailta raportointivuonna} - \text{Liikevaihto avainasiakkailta vertailuvuonna}) \times 100}{\text{Liikevaihto avainasiakkailta vertailuvuonna}}$
Johdettujen palveluiden osuus liikevaihdosta =	$\frac{\text{Liikevaihto Johdetuista palveluista} \times 100}{\text{Liikevaihto}}$
Oman pääoman tuottoprosentti (ROE) =	$\frac{\text{Katsauskauden voitto} \times 100}{\text{Oma pääoma yhteensä, keskiarvo}}$
Sitoutuneen pääoman tuottoprosentti (ROCE), ennen veroja =	$\frac{(\text{Voitto ennen veroja} + \text{Rahoituskulut}) \times 100}{(\text{Oma pääoma ja velat yhteensä} - \text{korottomat velat}), \text{ keskiarvo}}$
Omavaraisuusaste (%) =	$\frac{\text{Oma pääoma yhteensä} \times 100}{\text{Oma pääoma ja velat yhteensä} - \text{Saadut ennakot}}$
Bruttoinvestoinnit =	Kokonaisinvestoinnit pysyviin vastaaviin, mukaan luettuina yritysostot ja taseeseen aktivoidut tuotekehityskustannukset
Nettovelkaantumisaste (%) =	$\frac{(\text{Korolliset velat} - \text{Rahavarat}) \times 100}{\text{Oma pääoma yhteensä}}$
Osakekohtainen oma pääoma =	$\frac{\text{Oma pääoma yhteensä}}{\text{Osakkeiden osakeantioikaistu lukumäärä kauden päätöspäivänä}}$
Osakekannan markkina-arvo =	Ulkona olevien osakkeiden lukumäärä kauden päätöspäivänä x kauden viimeinen kaupantekokurssi